

ZAPISNIK

sa 4. sjednice Odbora za rodnu ravnopravnost Skupštine Crne Gore, održane 16. aprila 2021. godine

Sjednica je počela u 10 sati.

Sjednici je predsjedavala Božena Jelušić, predsjednica Odbora.

Sjednici su prisustvovala članice Odbora: Zdenka Popović, Dragica Sekulić, Vesna Pavićević, Danijela Đurović, Tamara Vujović i Maksim Vučinić. Saglasno članu 222a Poslovnika Skupštine, Jelena Božović učestvovala je u radu sjednice putem bezbjedne informaciono-komunikacione tehnologije.

Saglasno članu 56 Poslovnika Skupštine, odsustvo sa sjednice najavili su članovi Odbora Radoš Zečević i Suzana Pribilović.

Saglasno članu 65 stav 2 Poslovnika Skupštine, odsutnog člana Radoša Zečevića zamijenio je poslanik Marko Kovačević, a odsutnu članicu Suzanu Pribilović zamijenila je poslanica Jovanka Laličić.

Sjednici nijesu prisustvovali članovi/ca Odbora: Abaz Dizdarević, Bogdan Fatić i Aleksandra Vuković.

Predsjednica Odbora Božena Jelušić obrazložila je razlog sazivanja sjednice u skraćenom roku shodno članu 62 stav 4 Poslovnika Skupštine.

Prije prelaska na utvrđivanje dnevnog reda sjednice predsjednica Odbora je predložila da se izbor zamjenika/zamjenice predsjednice Odbora obavi na nekoj od narednih sjednica iz razloga što Odboru iz reda opozicije nije dostavljen predlog, što je Odbor prihvatio.

Za sjednicu je, jednoglasno, utvrđen sljedeći

Dnevni red:

1. Plan rada Odbora za rodnu ravnopravnost za 2021. godinu,
2. Izvještaj o radu Odbora za rodnu ravnopravnost za 2020. godinu, i
3. Tekuća pitanja.

Prije prelaska na rad po utvrđenom dnevnom redu, Odbor je usvojio zapisnike sa 3. sjednice Odbora i 13. sjednice Ženskog parlamenta.

Prva tačka – Plan rada Odbora za rodnu ravnopravnost za 2021. godinu

Uvodne napomene dala je predsjednica Odbora, konstatujući da se plan rada Odbora za 2021. godinu zasniva na njegovim nadležnostima utvrđenim Poslovníkom Skupštine, kao i obavezama koje proizilaze iz međunarodnih dokumenata koje se odnose na rodnu ravnopravnost, a u nadležnosti su Skupštine. Planom rada utvrđene su aktivnosti Odbora i u odgovarajućoj su mjeri usaglašene sa institucionalnim mehanizmima za rodnu ravnopravnost u Crnoj Gori, kao i međunarodnim organizacijama. Naglasila je da je plan rada orjencionog karaktera i ne isključuje druge aktivnosti Odbora za kojima se ukaže potreba. Predlog plana sadrži: opšte odredbe, planirane aktivnosti i normativni dio.

Odbor je planom rada predvidio: razmatranje prijedloga zakona i drugih akata; izradu plana aktivnosti za rodno odgovornu Skupštinu Crne Gore, u saradnji sa Misijom OEBS-a; održavanje tematskih sjednica (rodno odgovorno budžetiranje, reprezentacija žena u medijima, nasilje nad ženama u politici, položaj Romkinja, žensko preduzetništvo, žene u sportu, mobing, žene na selu, žene sa invaliditetom...); održavanje sjednica „Ženskog parlamenta“ (dva puta godišnje), u cilju promovisanja ženskih ljudskih prava u Crnoj Gori; analizu ispunjavanja obaveza institucija iz Plana aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti u Crnoj Gori (PAPRR) 2017-2021.godine; razmatranje izvještaja o primjeni strategija iz oblasti rodne ravnopravnosti i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici; razmatranje izvještaja o ispunjavanju obaveza Crne Gore po međunarodnim rezolucijama i konvencijama iz oblasti rodne ravnopravnosti; prezentaciju Trećeg istraživanja o primjeni Zakona o rodnoj ravnopravnosti u institucijama Crne Gore; saradnju sa civilnim društvom (nevladinim organizacijama, univerzitetima, sindikatima, udruženjima poslodavaca) i tijelima za rodnu ravnopravnost drugih nivoa vlasti; kontinuiranu saradnju sa međunarodnim organizacijama (OEBS, WFD,

UNDP, UN WOMEN); saradnju sa Mrežom parlamentarnih odbora za ljudska prava i rodnu ravnopravnost Zapadnog Balkana (HUGEN); aktivnosti na primjeni Konvencije o sprječavanju i suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u porodici; učešće u kampanji "16 dana aktivizma protiv nasilja nad ženama"; saradnju sa Ženskim klubom i pružanje podrške u realizaciji planiranih aktivnosti; međunarodne aktivnosti: učešće na konferencijama, seminarima i radionicama (međunarodnim i u Crnoj Gori).

Komentarima i sugestijama doprinos raspravi dale su: Danijela Đurović, Dragica Sekulić, Vesna Pavićević, Tamara Vujović i predsjednica Odbora Božena Jelušić.

Članica Odbora Vesna Pavićević je predložila da se u poglavlju II Planirane aktivnosti u tački 3 - Održavanje tematskih sjednica, pored navedenih tema definiše i tema - žene sa invaliditetom.

Članica Odbora Dragica Sekulić ukazala je na potrebu da se upodobi vremenski rok realizacije aktivnosti predviđenih Planom za I kvartal, koji je na izmaku. Sugerisala je da članovi/ce Odbora predlože nove teme koje bi bile predmet rada Odbora u narednom periodu.

Članica Odbora Tamara Vujović je predložila da se, u tekućoj godini, na jednoj od tematskih sjednica razgovara o izradu novog zakona o medicinski potpomognutoj oplodnji, izradi plana aktivnosti za rodno odgovornu Skupštinu, kao i Strategiji za cjeloživotno preduzetničko učenje za period 2020-2024. godine.

Članica Odbora Danijela Đurović je predložila da se sjednice Ženskog parlamenta održavaju četiri puta godišnje, da pitanje nataliteta u Crnoj Gori i nasilje nad ženama u politici budu teme narednih sjednica.

Nakon rasprave i konkretnih predloga i sugestija, Odbor je jednoglasno usvojio Plan rada Odbora za 2021. godinu.

Druga tačka- Izvještaj o radu Odbora za rodnu ravnopravnost za 2020. godinu

Predsjednica Odbora Božena Jelušić upoznala je članove/ce Odbora sa sadržinom Izvještaja o radu Odbora za 2020. godinu. U Izvještaju su taksativno i hronološki navedeni podaci o broju održanih sjednica, razmatranim tačkama dnevnog reda, učešću na sjednicama, u skladu sa članom 67 Poslovnika Skupštne, međunarodnim i ostalim aktivnostima koje je Odbor imao u navedenom periodu.

Odbor je u 2020. godini održao četiri sjednice – jednu tematsku i jedno konsultativno saslušanje. U okviru tematskih sjednica Odbor je organizovao Dvanaesto zasjedanje Ženskog parlamenta posvećeno primjeni Zakona o rodnoj ravnopravnosti i promjenama koje se dešavaju na polju rodne ravnopravnosti, a predstavljen je i Indeks rodne ravnopravnosti koji je prvi put izračunat za Crnu Goru i rad Odbora za rodnu ravnopravnost u okviru Mreže parlamentarnih odbora za ljudska prava i rodnu ravnopravnost na Zapadnom Balkanu (HUGEN). Konsultativno saslušanje organizovano je na temu „Rodni aspekt mjera preduzetih tokom pandemije virusa kovid-19“. U septembru 2020. godine završen je Izvještaj o post-zakonodavnom nadzoru izabranih članova Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o rodnoj ravnopravnosti, izrađen uz podršku i inicijativu Odbora i Westminsterke fondacije za demokratiju (WFD).

Odbor je jednoglasno usvojio Izvještaj o radu Odbora za 2020. godinu.

Treća tačka – Tekuća pitanja

U okviru ove tačke dnevnog reda predsjednica je informisala Odbor da je:

- 7. aprila učestvovala na prvom od tri virtuelna sastanka posvećenim rodno-odgovornom oporavku nakon krize uzrokovane pandemijom COVID-19, koje u okviru Međuparlamentarnog dijaloga organizuju Interparlamentarna unija (IPU) i UN Women. Tokom sastanka govorila o značaju uvođenja rodno odgovornog budžetiranja i prikupljanja rodno osjetljive statistike, kao i potrebi sistemskog pristupa obezbjeđenju podrške za žene na tržištu rada. Ukazala je da krize, kao što je kriza izazvana pandemijom COVID-19, ukazuju na značaj stavljanja uloge žena u fokus ekonomskog razvoja društva.

Tema drugog onlajn sastanka, održanog 14. aprila, bilo je nasilje nad ženama i djevojčicama tokom pandemije COVID -19. Tokom sastanka, razgovarano je o praksama različitih zemalja u pružanju adekvatnog odgovora, sistema zaštite i ohrabrenja žrtava da prijave nasilje. Posebno je istaknut značaj uloge parlamenata u kreiranju odgovarajućeg zakonskog okvira i značaj univerzalnog ratifikovanja međunarodnih deklaracija, kojima se zabranjuje nasilje nad ženama i djevojčicama, kao i nadzora rada relevantnih institucija u njihovoj primjeni. Govoreno je o potrebi postojanja kol centara koji su dostupni 24 sata, kao i aplikacija za

prijavljivanje nasilja. Takođe, ukazano je i na značaj ekonomskog osnaživanja žena i uvođenja rodno odgovornog budžetiranja, potrebu vođenja statističkih podataka koji bi obezbijedili informacije potrebne za kreiranje politika i sveobuhvatno uključenje žena u procesima planiranja i donošenja odluka.

Treći onlajn sastanak održaće se 21. aprila na temu Rodno-senzitivni parlament i rodno-odgovorne zakonske reforme. Cilj ovih sastanaka je pružanje podrške parlamentima i njihovim članovima/cama u razumijevanju uticaja pandemije COVID-19 na unaprjeđenje rodne ravnopravnosti i osnaživanje žena i djevojaka, razmjena iskustava i dobrih praksi, te identifikovanje zakonodavnih, nadzornih i budžetskih parlamentarnih akcija za rodno-odgovorni oporavak.

- 7. aprila učestvovala na tematskoj sjednici Odbora za ljudska prava i slobode „Djeca su djeca”, organizovanoj u susret obilježavanju 8. aprila - Međunarodnog dana Roma, a u svijetlu podrške javnoj kampanji iz marta 2020. godine protiv dječjih ugovorenih brakova;

- 6. aprila učestvovala na onlajn Presentaciji Izvještaja o post-zakonodavnom nadzoru Mreže parlamentarnih odbora za ljudska prava i rodnu ravnopravnost na Zapadnom Balkanu (HUGEN), u organizaciji Vestminsterske fondacije za demokratiju (WFD). Tokom sastanka, predstavljeni su: Izvještaj o post-zakonodavnom nadzoru Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o rodnoj ravnopravnosti - Skupština Crne Gore; Izvještaj o post-zakonodavnom nadzoru Zakona o ravnopravnosti polova u društvu – Parlament Albanije i Izvještaj o post-zakonodavnom nadzoru Zakona o zaštiti od nasilja u porodici u Federaciji Bosne i Hercegovine – Parlament Federacije Bosne i Hercegovine. Onlajn prezentacija je predstavljala priliku za razmjenu iskustava i znanja vezano za zakone koji su analizirani u okviru projekta, kao i proces primjene zakona u regionu Zapadnog Balkana. Na online prezentaciji su učestvovali/e članovi/ce odbora iz zemalja Zapadnog Balkana koji ostvaruju svoje nadležnosti u oblasti ljudskih prava i rodne ravnopravnosti, kao i članovi/ce stručnih službi;

- 3. marta učestvovala, putem zoom platforme, u radu regionalne konferencije „Slobodna žena gradi svijet”, koja je održana u Tuzli. Na konferenciji su predstavljeni rezultati projekta „Osnaživanje slijepih žena za borbu protiv diskriminacije, nasilja i rodne neravnopravnosti”, koji Udruženje građana oštećenog vida Tuzla sprovodi u partnerstvu sa Gradskom organizacijom slepih Beograd i Savezom slijepih Crne Gore. Ovaj projekat se realizuje u okviru Zajedničkog regionalnog programa „Dijalog za budućnost: unaprjeđenje dijaloga i društvene kohezije u, i između, Bosne i Hercegovine, Crne Gore i Republike Srbije”, koji sprovode UNDP, UNICEF i UNESCO, a finansira ga Fond UN-a za izgradnju mira (UN PBF). Poziv je uputio Savez slijepih Crne Gore.

- 12. februara održala sastanak sa Danielom Gašparikovom stalnom predstavnicom UNDP-a u Crnoj Gori i Kaćom Đuričković, koordinatorkom Programa rodne ravnopravnosti UNDP-a. Tokom sastanka predstavila sam planirane aktivnosti Odbora u narednom periodu, a razgovarano je i o Trinaestom zasijedanju Ženskog parlamenta.

- Evropski parlament uputio poziv poslanicama za učešće u online diskusiji o ženskom liderstvu u vrijeme krize izazvane pandemijom COVID-19. Predloženi datum održavanja sastanka bio je 12. mart. Međutim, sastanak je otkazan, zbog hitnih obaveza poslanice Tanje Fajon koja je kao vodeća poslanica za aktivnosti podrške demokratiji Evropskog parlamenta sa parlamentima Zapadnog Balkana, trebala da vodi navedeni sastanak. U međuvremenu, dobili smo obavještenje da je sastanak zakazan za 23. april. Prisustvo iz EP su potvrdili vodeći poslanici za aktivnosti podrške demokratiji EP sa parlamentima Zapadnog Balkana Tanja Fajon i Vladimir Bilčik.

Takođe, informisala je članove/ce Odbora :

- da će se u periodu 14-18. juna, u organizaciji Odbora za rodnu ravnopravnost i OEBS/ODIHR, u formi jednodnevnog onlajn događaja, održati godišnja regionalna konferencija žena članica parlamenta, na temu nasilja nad ženama u politici. Ovo je prilika za regionalnu razmenu naučenih lekcija i izazova na datu temu.

U narednom periodu će se, u saradnji sa Misijom OEBS-a u Crnoj Gori, definisati koncept, dnevni red i govornici/ce, kao i dodatne teme koje bi mogle biti obuhvaćene programom rada konferencije.

- da su u toku aktivnosti na organizaciji prvog od tri predviđena seminara za poslanike/ce i zaposlene u Službi Skupštine, u saradnji sa Misijom OEBS-a u Crnoj Gori. Usljed situacije uzrokovane pandemijom COVID-19, prvi seminar će biti organizovan u onlajn formatu putem Zoom platforme.

Sjednica je završena u 11 sati i 45 minuta.

SEKRETARKA ODBORA
Snežana Grupković,s.r.

PREDSJEJDNICA ODBORA
Božena Jelušić s.r.